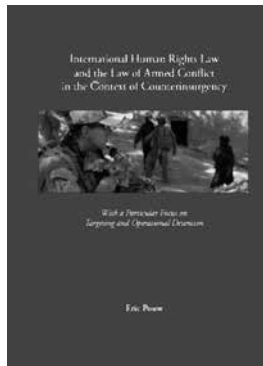

International Human Rights Law and the Law of Armed Conflict in the Context of Counterinsurgency – with a Particular Focus on Targeting and Operational Detention.

DOOR E.H. POWW¹

534 pagina's

Op 14 november 2013 vond in de Agnietenkapel van de Universiteit van Amsterdam de verdediging plaats van mijn promotieonderzoek naar het samenspel tussen mensenrechten (International Human Rights Law, IHRL) en humanitair oorlogsrecht (Law of Armed Conflict, LOAC) in de specifieke context van counterinsurgency.² Deze bijdrage omvat een korte uiteenzetting van de inhoud van het onderzoek.

In het afgelopen decennium heeft het samenspel tussen IHRL en LOAC onder internationaal juristen veel aandacht getrokken. Tegelijkertijd debatteerden militaire en veiligheids-experts over de vraag hoe opstanden (*insurgencies*) het beste kunnen worden bestreden (*counterinsurgency*). In het onderzoek worden deze onderwerpen met elkaar in relatie ge-

¹ Majoor van de Militair Juridische Dienst en momenteel werkzaam als senior behandelaar bezwaar en beroep bij de directie Juridische Dienstverlening van het Commando Diensten Centrum van het Ministerie van Defensie. E-mail: eh.pouw@mindef.nl.

² De promotor was Prof. Dr. T.D. Gill. Het onderzoek vond plaats in het kader van het onderzoeksprogramma The Role of Law in Armed Conflict and Peace Operations van het Amsterdam Centre for International Law van de Universiteit van Amsterdam, in samenwerking met de Nederlandse Defensie Academie. Dit promotieonderzoek is feitelijk en financieel mogelijk gemaakt door de Koninklijke Landmacht, de Militair Juridische Dienst Krijgsmacht en de Nederlandse Defensie Academie.

bracht. Het richt zich daarbij specifiek op twee traditionele, maar veelbesproken vormen van militair optreden: doelbestrijding (*targeting*) en detentie (*operational detention*).³

In de militaire doctrine over *counterinsurgency* worden doelbestrijding en detentie beschouwd als essentiële activiteiten om een opstand te beëindigen. Tegelijkertijd vormen ze strategische risico's, die weloverwogen en met oog voor fundamentele beginselen van *counterinsurgency* moeten worden toegepast. Legitimiteit van handelen – in overeenstemming met het toepasselijke recht – maakt daar onderdeel van uit. Het zijn tegelijkertijd juist doelbestrijding en detentie die controversiële juridische vraagstukken oproepen. Deze vraagstukken worden verder gecompliceerd door de specifieke karakteristieken van hedendaagse *insurgencies*.

Het onderzoek beoogt een bijdrage te leveren aan de rechtstheorie over de wisselwerking tussen IHRL en LOAC. Het biedt daarmee tevens inzicht in de operationele gevolgen van dit samenspel in de verschillende contexten van *counterinsurgency* waarin doelbestrijding en operationele detentie kunnen plaatsvinden.⁴

Vele, vaak controversiële, onderwerpen en vraagstukken komen aan bod. Dit betreft onder meer de begrippen *insurgency* en *counterinsurgency*; de zogenaamde *humanization* van het (recht van) het gewapende conflict; de wijze waarop het internationaal recht de relaties tussen normen uit verschillende rechtsgebieden, meer in het bijzonder IHRL en LOAC, reguleert; de betekenis van het beginsel van *lex specialis derogat legi generali*; het vraagstuk van de toepassing van IHRL tijdens een gewapend conflict en op doelbestrijdings- en detentieoperaties buiten het eigen grondgebied; de vraag of, en hoe doelbestrijdings- en detentieoperaties tegen *insurgents* gereguleerd worden door het recht der internationale of niet-internationale gewapende conflicten; het begrip 'rechtstreekse deelname aan vijandelijkheden' (*direct participation in hostilities*); de discussie over het al dan niet bestaan van de voorwaarde in het concept militaire noodzaak dat dodelijk geweldgebruik slechts restrictief mogelijk zou zijn (*the restrictive notion of military necessity*); en de vraag of en, zo ja, onder welke voorwaarden zogenaamde *security detention* door IHRL en LOAC wordt toegestaan.

Belangstellenden voor een exemplaar van het proefschrift kunnen zich wenden tot de auteur. Het proefschrift zal op termijn worden aangepast tot een commercieel te verwerken boek.

³ Voor de doelstelling van het onderzoek is doelbestrijding gedefinieerd als de doelbewuste levensontneming van opstandelingen die als doel worden aangewezen om vooraf door de commandant vastgestelde effecten te bereiken. Operationele detentie refereert naar de vrijheidsbeneming van personen, ofwel voor strafrechtelijke doeleinden (strafrechtelijke detentie of *criminal detention*), of voor veiligheidsdoeleinden (veiligheidsdetentie of *security detention*).

⁴ NATCOIN (*counterinsurgency* binnen het grondgebied van een staat), OCCUPCOIN (*counterinsurgency* uitgevoerd door een bezettingsmacht), SUPPCOIN (*counterinsurgency* ter ondersteuning van een andere staat), en TRANSCOIN (transnationale *counterinsurgency*).